

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Capodoperile sf. Spirit

(+) S'o mai spunem că ne gândim la sufletele preoțești? Socotim a fi de prisos. Văzut totu prin prisma grației, hotărît vom da drept sf. Ioan Vianney: „Ce lucru mare e preotul! Abia în ceriu va fi înțeleasă cum trebuie sublima lui demnitate. De-am cuprinde-o cu mintea noastră aici pe pământ, am muri, — nu de frică, ci de drag”.

Mai mult: negrăit de frumoase în sine, ele nu rămân străluciri de ghiță: reci și încremenite. Dimpotrivă. Lucitoare în lumina harului, și străbătute de focul dragostei lui Hristos, sufletele preoțești sunt totațtea faruri și focare ambulante ce lucesc și altora, și încălzesc pe toți câți sunt atrași în apropierea lor. Cine e în stare să-și închipuie măcar cât bine au săvârșit în lume acești ispravnici ai Domnului prin împărțirea sfintelor taine: câte fărâdelegi au stărpit, câtă mângâiere și bucurie au răspândit, câtă viață suprafirească au odrăslit, și printr'asta câtă pace au adus în familii, armonie în societate, prosperitate și progres pe toate tărîmurile vieții pământești!

Nici o mirare, deci, dacă dușmanii, văzuți și nevăzuți, ai desăvârșirii luate în înțeles creștin, îi aleguesc mereu ca, într'un chip sau altul, să-i smulgă din sferele înalte ale lumii de soare și energii creatoare a Spiritului și să-i învâluie în grijile materiei de așa, cât să devină, cu vremea, un pământ și o apă cu celea de aceea.

Cum iarăși firesc lucru este ca cei primejduiți să se grupeze pentruca, frate pe frate cu vorba, pilda și rugăciunea ajutându-se, să poată înfrunta vrăjmasia celor răi ca totațtea cetăți întărite de nebiruit. Asta o întărește și Asociația preoțească SS. Petru și Pavel a celibilor și văduvilor din Provincia noastră mitropolitană.

Impresurați de mai multe curse, și atăcați cu mai mare vehemență ca alți frați din via Domnului, dânsii trebuie să ia măsuri de precauție și să recurgă la mijloace de apărare impuse imperios de situația lor specială. Proiectul de statute ce-l avem înaintea, și e aproape de aprobare mai înaltă, face dovada unei cumpăniri serioase și a unei alegeri norocoase în ce privește căile ducătoare la scopul intenționat de Asociație: intensificarea vieții sufletești a membrilor, și printr'asta în mijlocul turmei binecredincioșilor. Mijloacele de directivă doctrinală: cufundarea cu tot dinadinsul îndeosebi în studiul dogmaticii, moralei, (cu materie fixată an de an de conducere), sociologiei, pedagogiei și filosofiei creștine, precum și orientarea obligatorie într'ale publicațiilor catolice dela noi și de aiurea; de directivă practică: meditația și slujirea zilnică a sfintei liturghii, recitarea orelor canonice, lectura pie, vizita la Isus Euharisticul, cercarea conștiinței și notarea (toate zilnic) în condica personală a împlinirii punctelor din program; apoi: mărturisirea și ora de adorație, săptămână de săptămână; reculegerea spirituală lunară și exercițiile spirituale an de an, va recunoaște oricine că sunt dintre cele mai ferice alese. — Darul Mângâietorului cu această Asociație, și cu gândul ce a dus la plănuirea ei, ca nu după multe zile să putem saluta și înfăptuirea ei, nu se poate mai binevenită!

Jubileul Spiritului

La 19 veacuri dela întemeierea bisericii și a civilizației creștine — Valul de păgânătate modernă — Spre noua spiritualizare a lumii

(=). Se împlinesc mâine, în ziua Rusaliilor, 19 veacuri dela intrarea Spiritului în lume.

În vuet de vânt repede, ce răscolește adâncimile, curăță văzduhurile, alungă miamele; și în chipul limbilor de foc cari ard rugina și păcatul, împrăstie întunerecul și spaima, așa s'a pogorit pe pământ Duhul Domnului. În clipa când adierea Lui tainică a atins sufletul apostolilor cufundați în rugă, se angajează cea mai grandioasă, cea mai formidabilă bătălie din câte a văzut istoria: lupta pentru spiritualizarea pământului.

În ceasul acela s'a întemeiat Biserica și s'a pus peatră de temelie grandioasei clădiri a civilizației creștine. — Prăznuim, deci, mâine jubileu sfânt, de măreție neasemănată, de grandoare incomparabilă și de înepusabilă bogăție în învățăminte. Credincioșii lui Dumnezeu și închinătorii „culturii” sărbătorească, împreună; unul și același, neseacă și nedespărțit fiind resortul tainic care a înălțat domurile de rugă și furnalele laboratoarelor de știință: Spiritul Rusaliilor!

Nepătruns de minte rămâne felul cum Duhul Domnului a săvârșit această uimitoare minune, care viează și crește înaintea ochilor noștri de 19 veacuri împlinite.

Doisprezece pescari pierduți în rugă și în spaimă, ascunși din fața primejdiiilor ce îi pândeau, trestii frânte de furtună, suflete pustii de durere: iată legiunea pe care Spiritul o aruncă în luptă și o vrea biruitoare. Impotriva lumii întregi, împotriva omului și a iadului însuși. — Formidabilă în schimb armata întunerecului! Ură și intrigi, violență și crimă, pasiuni clocotitoare și legiuni îmbrăcate în zale, toată rafinăria unei lumi cufundată în plăceri și toată schelăria masivă a unui imperiu fără pereche în istorie, se ridică împotriva celor doisprezece.

Totuși, biruința le revine lor. Puterea lor crește, nevăzută, irezistibilă. Suflare de vânt ce pătrunde adâncimile, flăcări ce fășnesc în bezna haosului: vorbele pescarilor din Galilea, purtătoare de gânduri evangelice, străbat lumea păgână în toate încheeturile, și împlântă pe coroana Cezarilor crucea biruitoare.

Dar lupta este încă abia la început. Noul și noul valuri de păgânătate isbesc zidurile noului Sion. Barbaria cutropește hotarele pământului. — Biserica nu se clatină, nici se sperie de greutatea întreprinderii. Tale pădurile, seacă bălțile, ridică școli și biserici, pune granțe și pace între neamuri, înmoale, transformă, ca aluatul, sufletul noroadelor, toarnă duh nou în așezările lor și, rând pe rând, din pământul rebel și recalitrant se

desprinde icoana strălucitoare a civilizației creștine.

Ea este opera Spiritului, care sfințește și dă viață.

Ajunsă la strălucire nebănuită, civilizația zilelor noastre începe a năbuși spiritul care l-a dat viață. Glasul lui e acoperit de urutul mașinilor și chiotul plăcerilor. Un fard păgân, strident și otrăvitor, acopere fața vremii. — Paralel cu alungarea duhului însă apare, tot mai apăsător, blestemul materiei. Suflete pustii, gânduri trudite de nesiguranță, fețe supte în chinurile foamei, pumni încheștați spre revoltă. Clădirea din care dispare spiritul amenință cu prăbușirea, ca un trup rămas fără suflet.

Apostolii Duhului trebuie să înceapă din nou marea bătălie a spiritualizării pământului. Trebuesc sfințite sufletele, dându-le mai întâi și mai pe sus de toate „darul limbilor” cari știu preamări pe Domnul, duhul rugăciunii și privirile înălțate din nou, încrezătoare, spre cetatea veșniciei. — În același timp trebuie dusă lupta pentru a țurna spirit nou în viața publică, în așezările sociale. Rusaliile sunt sărbătoarea acțiunii, a expansiunii, a cuceririi. Nu numai în lăuntru, în văgăunile propriului suflet, ci mai ales în afară, pentru cucerirea lumii.

Această acțiune de recreștinare universală trebuie să fie dusă cu mare îndrăzneală și cu mult elan: suflare de vânt și limbi de foc, cari nu cunosc piedeci, n'au stare, nici alinare. Bisericile creștine — toate, în munca de recreștinare a societății și a civilizației, trebuie să-și dea mâna — trebuie să pășească în fața lumii și a puternicilor ei cu mai mult curaj decât până acum. Să afirme drepturile lui Dumnezeu cu mai multă îndrăzneală. Să pretindă cinstirea evangheliei și înfăptuirea idealului evanghelic integral, fără transacții și fără preget.

Tărie creștinească, curajul de-a-și manifesta credința fără șovăire între toate împrejurările vor pretinde slujitorii Spiritului dela toți creștinii. Trebuesc scuturați din marasmul care l-a cuprins, din comoda pactare cu valul de duh păgân ce stăpânește. Trebuesc puși cu toții, limpede și categoric, în fața dilemei de-a alege hotărît între Dumnezeu și mamona.

Se va cere însă, cu aceeași necruțătoare energie, și mai mult decât dela alții, dela urmașii apostolilor, dela slujitorii altarelor să fie împlinitorii ai poruncilor Spiritului. Ei trebuie să fie suflarea de vânt curățitor și limbile de foc a adevărului mântuitor. Ei au sporunca Spiritului și puterea lui. — Și val lor de se vor găsi slujitorii netrebnicii!

Prea târziu!

Discurs rostit cu prilejul manifestării antirevizioniste din Lugoj

de ep. Alexandru Nicolescu

De abea ca eri sărbătorit-am cu toții ziua de 10 Mai: ziua cea mai înălțătoare a țării noastre mame, care ne aduce aminte de ziua declarării independenței, de ziua încoronării primului rege al României și, în același timp, și desăvârșirea unității noastre naționale prin reunirea tuturor teritoriilor române la sinul patriei-mame. A fost o zi scaldată în razele aurii ale soarelui, care, prin orbitoarea-i strălucire, și aureola razelor sale, voia să evidențieze, parecă, că a strălucit și românii soarele dreptății veșnice, încununându-l cu nimbul său nemuritor. Ziua aceasta de zece Mai, precum și ziua Eroilor, ce l-a urmat ca amintire a jertfei celor mai buni fii ai neamului, prin sângele purpuriu al căroră, prin os curat pe altarul Patriei, ne-a arătat din nou lumina dreptății Sale veșnice, aducându-ne la libertatea națională, au trecut ca un vis.

Iată-ne adunați astăzi cu frunțile dișel îngândurate și cu fețele dârje; iată-ne adunați ca la zile istorice când trebuie să se ia hotărâri vrednice de un neam, care și-a cucerit libertatea cu jertfe atât de mari. Ceriul e plumburiu astăzi. Zarea e încărcată de fulgere desprinse din nouri grei și întunecoși, care se îngămădesc pe ceriul senin al Patriei noastre. Tunetele sinistre ne aduc zvon de primejdii amenințătoare. De peste hotare bate vântul revizionismului. El pornește din speluncile și peșterile dușmanilor seculari, cari au volt să prindă în mregele lor până și pe unii din aliații noștri din marele război. — Vântul e stârnit cu violență de diferiți zei Eoli, cari samănă vânt și seceră furtună.

Ca președinte al comitetului organizator al acestei mărețe adunări, am îndrăznit să vă chem pe ziua de astăzi aici, în inima Lugojului, pentruca voi, fiii Banatului, care văfi luat și voi partea leului în hora încăerării crâncene cu dușmanii noștri seculari, să vă

declarați, dacă veți suferi vreodată să-vi-se incalce din nou hotarele țării și să-vi-se răpească și numai o palmă din locul sfânt, pe care vi-l-a atribuit dreptatea istorică, dreptatea ceriului, arătată prin pacea dela Trianon!

Eu cred, sus și tare, că, precum declară azi toată Mica Înțelegere și Polonia cari laolaltă alcătuiesc 80,000,000 suflete în Europa, declară, zic, azi în adunările însufleșite ce se în pretutindeni în țările lor, că nici morți nu cedează un singur petec de pământ din trupul sacru al țării, tot așa nu veți suferi nici voi să se pângărească acest trup sacru al țării voastre, nu veți suferi ca trupul mamei voastre să fie clopârșit, și slujit din partea aceloră cari ne pasc mereu norocul. Eu, în numele vostru ca român, ca fiu al Blajului, ca arhieru le aduc aminte aceloră, cari vor revizionism, le aduc aminte de Posada și Bala și Brașov și Feldioara și Șelimbreg, Goroslău, Solnoc, și alte locuri glorioase în drum spre anume capitale unde a fluturat tricolorul român. *Noi nu atăcăm pe nime.* Noi ne apărăm numai sărăcia și nevoile și neamul. Ci, atăcați, trecem și noi la atac, contra atacăm energic, viguros, vijelios, în ropet de furtună. Repet încă odată, nu atacăm pe nimeni, aducându-ne aminte, că cine scoate sabia de sabie va muri; dar ori ce atac ne-ar veni, îl respingem momentan, cum am mai făcut la Oituz, Mărăști și Mărășești și atâte alte locuri, unde s'a nemurit vitejia soldatului român și unde dușmanii au mușcat țărâna. Nu suntem lași! Dreptul de a ne apăra ni-l dă legea naturală și legea dumnezească. O spunem în fața lumii întregi, foarte categoric și respicat, că: *pe aici nu se trece!* Peste hotarele țării noastre nu va trece nici un puhoiu de oaste străină! Praf și pulbere se va alege de cei ce râvnesc la avutul nostru! Adevărat că se vor preface în țărână mulți și din fiii noștri,

în această încălețare, pe viață și pe moarte. Dar se vor înfrăși cu atât mai puternic cu glia pământului patriei, făcându-l mai roditor cu sângele lor curat și nevinovat.

Ne place însă a crede, că declarațiile mai liniștitoare cevași ce ne vin din străinătate, în urma luptei titanice pe care a dus-o și-o duce ambasadorul vrerilor noastre, genialul nostru ministru Titulescu, ne place a crede, că aceste vești cevași mai bune, vor potoli avântul cuceritor al dușmanilor seculari. Ne place a crede că ceea ce a spus așa de frumos ministrul Italiei la București, Ugo Sola, în numele guvernului său, a spus-o, repet, franc și deschis, fără reticențe diplomatice, că, adevărat, Italia socotește România ca a doua a sa patrie și că nu va suferi să se știrbească întru nimic teritoriul nostru național, ne place a crede că această frază, consti-tue adevăratul sentiment al Italiei față de noi, cari o socotim de mama neamului nostru.

De altfel tocmai azi când se împlinesc 14 ani dela preluarea tuturor oficiilor și administrațiilor județului Severin sub ocrotirea, Acvilei Române, închei cu versul nemuritorului nostru bard: Andrei Mureșanu;

»Murim mai bine în luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi țărăși în vechiul nost pământ»
și cu cuvintele poetului Neiișescu:

»Din coapsa Daciei și a Romei
În veci s'or naște pui de lei!»

Dușmanii ai neamului, vouă vă spun en-glezește, în limba lui Albion: *Too late. Never more!* E prea târziu. Nici odată de aci înainte!

Anglia are țărăși ambasador pe lângă Vatican. Acum trei ani, un incident penibil în Malta, a dus la ruperea legăturilor, dintre Sf. Scaun și Anglia. Aplanându-se însă conflictul, s'au reluat raporturile de bună înțelegere între cele două puteri. Noul ambasador e Sir Robert Clive care, ce-i drept, nu-i catolic, dar în a cărui familie s'au semnalat deja mai multe conversiuni. Cum n'a fost catolic nici cel de al doilea, Sir Odo Rusels, a cărui nevastă însă s'a convertit în vremea cât a stat cu bărbatul său la Roma. Esecție a făcut primul ambasador, Count de Salis (1916—1922), care, atât el cât și soția, erau catolici practicanți.

preoților le va da darul de a înmuia chiar și inimele cele mai împetrite; de cari astăzi, durere, sunt chiar destule. Fiind contrari acestui cult, suntem contrari autorității Papei și alui Isus — care a făcut aceste făgăduințe — și care a spus-o: „Ceriul și pământul vor trece dar cuvintele mele nu vor trece”.

Pentru a dovedi, că prin „inovații” se poate ajunge la mai mult rezultat, la mai multă viață religioasă decât cu ritul nostru, să nu flu judecat, că în acest scop aduc dovezi din parohia unde sunt împreună lucrător cu păr. Nicolae Zugrav, canonic on. și protopop al tractului Jiu. Câtă vreme ne-am ținut numai de prescrierile ritualului nostru, mărturisirile lunare se ridicau la 30—50 — abstrăgând cazurile dela Crăciun și Paști — iar prin introducerea Cultului sf. Inimi a lui Isus am ajuns la o medie lunară de 180—200. Mărturisiri; iar cuminecări avem și zilnice. mărturisirile anuale până în 1928 au fost 1201, iar cuminecările 1187. Dela introducerea Cultului sf. Inimi, mărturisirile în anul 1932 au fost 3123, iar cuminecările 3722.

Poate că păr. *Septimiu Popa* — după cum scrie în Nr. 73 din „Patria”, și poate și alții — trag la îndoială datele. Însă aceste lucruri le pot confirma cu credincioși plecați de aici în urma descontărilor în comunele lor natale și sunt cunoscute și Fraților preoți respectivi din: *Micești* (Chiciudul de Câmpie), *Vtsuia*, *Apa*, *Budești*, *Zoreni*, *Lăpușel*, *Stârci*,

Lita, *Băișoara*, *Feldioara* (j. Cluj), *Manic*, *Sâmbou* (j. Someș), *Jimbou*, unde după cât știu s'a înființat Cultul sf. Inimi.

În coloanele „Unirii” s'au arătat păreri pro și contra în legătură cu devoțiunile și cântările *Mariane*. Eu nu vreau să repet nimic, atât doară că după toată munca de 5 ani, învățând atât pe credincioși cât și pe copii să cânte cântările dela Liturghie și Paraclis, totuși le sunt mai dragi, le cântă mai bucuros și le știu de rost toate cântările *Mariane*.

Și acum mă întreb, că dacă pocăiții și cei dela Oastea Domnului pun atâtea pond pe cântări — și cu acestea-l atrag mai mult — noi de ce să stăm nepăsători, — și chiar contrari, — când avem atâtea cântări *Mariane* și frumoase; de ce să fie acestea pentru noi o piatră de sminteală?! Oare nu stă mai bine, ca atunci când mergem într-o procesiune, nu numai cantorul și preotul, ci toată suflarea să laude pe Domnul? Și deoarece cântările noastre sunt frumoase, dar grele, de ce să nu-l învățăm cântări mai ușoare, cum sunt cântările *Mariane*? La cântări numai atât am de spus, că de aceea s'au pus pe note, ca să se cânte din partea tuturor la fel, și nu cum vrea cel mai mare!

Vremurile sunt grele și vedem cu ochii noștri, cum curentul sectar, antireligios și anticreștin se lățește tot mai mult. — Și oare, care e cauza de oamenii cercetează adunările pocăite? Oare nu chiar aceea, că acolo se

ocupă mai mult cu ei?! Și aici se adevăresc cuvintele sf. Scripturi că: „*fii întunerecului sunt mai înțelepți ca fiii luminii*”. Suntem martori la munca ce o depun necredincioșii și alții de alte religii pentru lășirea răului, iar noi stăm locului, ne mângăiem și ne fălim cu aceea, că noi avem legea adevărată, și că facem parte din biserica lui Isus. S'avem însă grijă: pe aici nu setrece vom ajunge unde a ajuns Spania.

În împlinirea datorințelor, n'avem să ne luăm după ce zice lumea. Sf. Petru a spus-o: *că se cade să ascultăm mai mult de Dumnezeu, decât de oameni.* — Ortodocșii, când au înființat *Oastea Domnului* sau F. O. R.-ul, nu ne-au mai întrebat pe noi. Și dacă ei — cum e cazul cu *Oastea Domnului* — știu să se la după protestanții și pocăiți, noi de ce să nu primim dela frații noștri în credință lucrurile bune și cari duc la mântuire? Aceloră cari se rușinează de Dumnezeu, pentru a nu supăra pe oameni, le pun înainte cuvintele lui Isus dela Mt. 10, 32, 33: *Așa dară tot cel ce mă va mărturisi pe mine înaintea oamenilor, mărturisii voi și eu pe el înaintea Tatălui meu, carele este în ceriuri. Iară cel ce se va lăpăda de mine înaintea oamenilor, și eu mă voi lăpăda de el înaintea Tatălui meu carele este în ceriuri*. În legătură cu acestea, reproduc cuvintele episcopului *Hedley*, pe cari le-a citat I. Ceparu în Nr. 33 al „Unirii” din 1932: „*Lașitatea a produs multe pagube Bisericii. Dacă creștinii*

Cântările noastre bisericesti

TRAIAN VULPESCU
prof. Academia de Muzică Cluj
II.

Le Père J. B. Rebours (franciscan) des Missionnaires d'Afrique (Pères Blancs) în monumentală sa lucrare *Traité de Psaltique* format 28×19,5 întrebunțează în mod constant dealungul celor 286 pagini pentru versul întâi numai o scară, scara re minor cu semitonurile între treptele 2—3 și 6—7 în suire și 6—5 și 3—2 în coborîre. Știința muzicală modernă a fixat pentru scara versului întâi această ordine de semitonuri și această înălțime. Ambitusul cântărilor în versul întâi, fie că ele sunt: heruvic, stihiră, tropar ori fericire, Si — re 1

este potrivit aproape pentru orice fel de voce: tenor, bariton ori bas, întinzându-se în limitele fiecăreia din aceste voci. Numai în practică, fiecare poate schimba înălțimea (scării) cu ceva mai sus ori cu ceva mai jos, după vocea sa.

Versul al doilea se prezintă într-o situație specială. Ne existând o carte de teorie muzicală a versurilor și versul al doilea fiind unul din versurile grele de cântat pe de-o parte, iar pe de altă parte având o linie melodică, cadențe, și notă finală a cântării cu totul deosebită de legile obicinuite ale tonalității, notatorii au fost dezorientați și l-au scris în scara majoră și minoră cu armurile obicinuite. Versul are o singură impresie de minor, și nu poate fi notat decât într-o scară minoră și cu o impresiune de minor. Edițiunea Sibiu 1890 ne dă însă versul al doilea la pagina 59 (Hristos a înviat) în Fa major cu o impresiune curată de major, iar edițiunea Blaj 1930 ne dă versul al doilea la pagina 58 volumul întâi (stihovna versului al șaselea, care se cântă în al doilea) în Sol major (cu o scurtă modulație în minor) cu o impresiune curată de major. „Când de pre lemn” edițiunea Sibiu 1890 în versul al doilea face impresiunea, că este curat versul al optulea (deci major). Notat chiar în minor nu suntem în adevăr, fiindcă versul al doilea nu are construcțiunea scării minore a versului întâi, și prin urmare

catolici ar fi fost totdeauna curagioși, multe nenorociri s'ar fi putut încunjura“.

Cu toții știm, că sectarii ne atribue nouă preoților, între altele întreg cap 23 dela Matei, unde la vers 13 se spune: „Iară voi vouă cărturarilor și fariseilor fărnici, că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor: căci voi nu intrați, nici pe cei ce vin nu-i lăsați să intre“.

Să dăm dovadă și cu fapta, că nu noi suntem acei farisei, căci noi muncim pentru a duce sufletele la mântuire, folosind întru acest scop toate mijloacele pe cari biserica le află de bune, și credincioșii le primesc cu bucurie, și pe urma lor află mângăiere și fericire.

Este ceasul al unsprezecelea! Satana își numără oamenii, pentru a lupta împotriva bisericii. Datorința noastră, a unuia fiecăruia e, să fim la datorie, să ne facem cât mai mult datorința, vindecând ranele din trupurile Domnului Hristos, apărându-ne turma încredințată păstoririi noastre, despre care va trebui să dăm seamă înaintea dreptului Judecător.

Așa dar, să lăsăm vorbăria și să trecem la fapte. Să nu așteptăm până când va fi târziu. Să lucrăm până e lumină, ca nu cumva să se implinească aleva și în noi cuvintele lui Isus dela Mt. 23, 13. — *Să rugăm deci pe Domnul secerișului, să trimită lucrători în țarina sa!*

în legătură cu construcția nu are nici impresiunea, caracterul, ethosul. Rămânând la cântările dela pagina 59 edit. Sibiu și pagina 58 edit. Blaj, ele pot fi cântate cu notele de acolo, dar trebuie refăcute armurile. La pagina 59 Sibiu armura este fa diez (spațiul întâi) și bemol, do diez, iar nota împrejurul căreia se învârtește melodia (baza cântării, isonul) și în același timp și finala este la, iar la pagina 58 volumul întâi Blaj armura este „la bemol”, nota împrejurul căreia se învârtește melodia (baza cântării și isonul) și în același timp și finala sol, și astfel vom avea adevăratul ethos al versului al doilea: de tristețe profundă, de durere profundă, de jale, de moarte, de înmormântare. Construcția ar fi:

Sibiu mi fa d. sol la si b. do d. re mi.
Blaj re mi fa sol la b. si do re

Amintim, că în toate edițiunile cântările în versul al doilea nu sunt scrise întotdeauna și peste tot în aceeași scară și cu aceeași armură. Când sunt scrise în minor au ceva ciudat, din cauza că semitonul dela tr. 2—3 (scara edițiunii) nu se potrivește cu mersul melodiei. Edițiunea din Sibiu 1890 are pentru versul al doilea una din notele cele mai caracteristice: nota la bemol în mi minor, la pagina 12 (o reminiscență din tradiție), dar o întrebunțează foarte rar, în loc să o întrebunțeze peste tot fără excepție, iar edițiunea III din Arad volumul întâi, partea întâia pag. 18 portativul întâi, aceeași notă caracteristică modală la bemol tot în mi minor se găsește numai odată și foarte bine, cum ar fi trebuit să fie peste tot. Armura versului al doilea este armura ori cărei scări minore armonice, la care se adaugă alterațiile coboritoare (constitutive) ale treptei a doua și a patra; la scara mi minor armonic fa este natural și la cu bemol, la scara fa diez minor armonic, fa diez, sol natural, si bemol și do diez.

Înălțimea exactă și fixată, la care se scrie, este în scara mi (minor) cu un bemol la armură pentru la, și fără altă alterație constitutivă. Când versul al doilea vine după versul întâi, atunci este mai frumos, ca versul al doilea să se cânte mai sus cu un ton.

Armura însă nu arată suficient versurile sau glasurile, de aceea trebuie să se indice la fiecare cântare și versul deasupra primului portativ la stânga, așa cum se obicinuește astăzi în știința muzicală (Die Byzantinische Notenschrift 1909 și Studien zur Byzantinischen Musik von H. Riemann 1915, amândouă tipărite la Leipzig, Druck und Verlag von Breitkopf et Härtel): vers $\alpha, \beta, \gamma, \delta, \alpha \pi \lambda, \beta \pi \lambda, \gamma \pi \lambda, \delta \pi \lambda$, după care vine imediat (nota) finala re, mi, fa, sol, la, re, fa, do și metronom $! = 66$ ori $! = 100$ pentru hrónos stihiraric ori vimologic astfel: Eh. α Finala re $! = 100$.

Celelalte versuri se prezintă tot cam cu atâtea devieri și feluri greșite de a se indica scara și versul.

* * *

Forurile noastre bisericesti superioare trebuie să privească notările cântărilor bisericesti cu mai multă pretențiune de artă pură bisericască. Nu este de ajuns notarea după un cantor cu voce frumoasă, ori după un cantor, care (numai) ni se pare că le știe corect. Trebuie să fie aleși notatorii, dintre cei ce au făcut o școală superioară muzicală, o academie și s'au ocupat și specializat (după aceea, fie și singuri) nu cu cântările bisericesti, ci în muzica bisericască științifică.

La noi a fost grea specializarea, acum se poate face cu mai multă ușurință. Acum avem cunosători, cari au făcut școli superioare în strelnătate, și aici la noi; nu citez nume, ei sunt modești, îi cunoaștem cu toții. Să ne folosim de ei în mișcarea de regenerare a mu-

zicii, și să nu-l mai lăsăm la o parte, să le dăm locul, pe care îl merită, să le dăm apoi mai multă libertate de a lucra și să le dăm posibilitatea de a se aduna împreună și a discuta ca într'un congres științific.

Nu putem ajunge la regenerarea muzicii noastre bisericesti cu notarea cântărilor după auz.

Inimi bune. În preajma sf. sărbătorii a Iivierii Domnului, bucuria credincioșilor din comuna *Brusturi*, (jud. Sălaj) a fost înmulțită prin alte daruri, venite din diferite unghieri ale țării. În ordine cronologică, au sosit la oficiul parohial: 1000 Lei din partea generoasei donatoare Doamna *Valeria Popp*, din Timișoara. Un potir, un disc și o steluță de argint au sosit în Sâmbăta Mare Of. parohial, din partea generosului donator Domnul *Dr. Teodor Stanca*, medic în Aleșd Bihor. — Mai pe urmă au sosit la Of. parohial 60 Lei, din partea D-nei *Cornelia Coconeș*, Satu Mare — și alte 160 Lei dela pâr. *Ariton M. Popa* din Reghin.

După 8 luni, de când mi-a fost încredințată grija acestei modeste bisericuțe, cu o vechime de 532 ani, fiind construită în 1401, am bucuria să văd că din bunăvoința generoșilor donatori sf. altar a început să aibă alt aspect și sf. jertfă să se poată săvârși conform sf. canoane, și sper că în curând se va înlătura și neajunsul ce provine din lipsa de odăjdii, prapori și alte accesorii bisericesti.

Intrucât vechimea acestei biserici o așază printre monumentele istorice, sper că autoritățile competente ale județului Sălaj și conducătorii dela „Comisiunea Monumentelor Istorice”, secția Cluj, cărora m'am adresat, vor căuta să-i acorde ajutorul necesar, spre a o feri de dintele necruțător al vremii. (Pr. *Gavril Moldovan*).

Împotriva revizionismului

— Marea adunare de protestare dela Blaj —

Ungurii nu se astâmpără. Doresc mereu vechea boerie. Grofii își reclamă moșiile și iobagii din Ardeal. Nu pot trăi fără ei. — Ajutată de conjunctura intereselor învălmășite ale marilor puteri și de dezastrul economic general, ideea revizuirii tratatelor de pace părea amenințătoare în vremea din urmă.

Dar abia s'a arătat umbra ei la orizont, țara românească s'a ridicat ca un om să-și strige în lumea largă dreptatea, de care nimeni nu se va atinge nepedepsit. Adunări grandioase, clocotitoare de sentiment național abia stăpânit, s'au ținut Duminecă, în 28 Maiu, în toate centrele mai importante, dela Nistru până la granița ungurească. Impunătoare, dărză, hotărâtă, voința țării a pus răspicat în fața lumii dilema inevitabilă: *revizuirea* înseamnă *război*! Pentru că din dreptul nostru, pentru care am suferit cât n'a suferit neam pe lume, noi nu putem ceda, de bună voie, o iotă, iar cui îi dă mâna să ni-l ia cu sila, să poștească! Il așteptăm!

Blajul nu putea lipsi din această vijelioasă deslănțuire de simțire românească. La chemarea conducătorilor vieții publice de aici, toate comunele din jur, de pe Târnavă și Secaș, au alergat, cu mic cu mare, mii și mii, spre cetațile școalelor și a libertăților românești. În șiruri dese, cu pas dărz și voinicesc, au defilat cu toții în fața pâr. *mitropolit Vasile*. Fostul președinte al consiliului național din 1918 a ținut cu tot prețul să ia parte, măcar în acest chip, la marea manifestație de românism.

Apoi valurile de școlari și săteni s'au adunat, după vechiul obicei, la Piatra Libertății, martora solemnă a atâtor elanuri și avânturi românești. S'a rostit mai întâi o rugă către Dom-

trei vorbesc însuflețit poporului. Se înscriu 160 de membri. Comitetul se constituie cu d. Dr. Baiciuc ca președinte în frunte, vicepreședinți fiind proclamați dd. Dr. S. Jidav, prof. I. S. Ordeanu și agron. A. Ordeanu; secretar: I. Drăgan; membri în Comitet: P. Marcu, V. Popoviciu, N. Trocan și E. Ordeanu. Tot cu acest prilej și-a sfințit și Societatea Femeilor steagul. — Doamne ajută!

Locale. Duminica viitoare, a Tuturor Sfinților, va predica în catedrală păr. Ioan Moldovan, prof. de religie la Liceul de băieți.

Dar marinos. La multe binefaceri de pân'aci, d. Iuliu V. Albini și doamna Elena născ. Iancu din Zlatna, au mai adaus una nouă și însemnată. Au dăruit adecă bisericii noastre deacolo o păreche de preafrumoși prapori de mătase în valoare de 12.000 Lei. — Bucuria parohienilor e de înțeles și mulțumita tuturor așisderea.

„Summa Theologica“ a sf. Toma de Aquino în limba chineză. Și încă în două ediții, una de Peking, și alta de Zikawei (Shanghai). Cea de Peking e o reeditare îngrijită a traducerei făcute de păr. jesuit Ludovic Buglio în veacul XVII. Cuprinde 9 volume, pe 1694 pagini. Ediția primă pornise din îngăduința Papii Paul V. de a fi primită și chineza veche, clasică, între limbile liturgice ale bisericii catolice, și era încoronarea vastei opere de traducere în chinezește a cărților bisericești latine (Breviarium, Missale, Rituale) operă săvârșită de numitul P. Buglio, și dată sub titlul: „Compendiu al doctrinei celei mai presus de fire“, în 31 de volume.

Telefonul „Unirii“

B. Cluj. Gândul pelerinajului la Roma n-a fost părăsit nici o clipă. Din motive binecuvântate însă a trebuit amânat pe toamnă. Pe atunci nu mai există anumite neajunsuri pe care le-am fi avut în primăvară. Avem și timp mai mult pentru a-l organiza cât mai bine cu putință. În acest scop munca pregătitoare continuă. S-au luat toate informațiile și se fac calcuții. La timp potrivit, și nu peste mult, se vor lansa apelurile, cari vor cuprinde toate lămuririle trebuitoare pentru amatori. Și timpul plecării este aproape fixat: 22 Septembrie. Mai curând ar fi prea cald. — Să nu scadă deci însuflețirea prietenilor. Dimpotrivă, să se silească a-și câștiga tovarășii cât mai mulți și mai buni!

D. Buceruști. Ca atâtea altele, noțiunea de „neserios“ e foarte relativă. Citiți ultimul număr din „Glasul Monahilor“ (28 Maiu), și veți avea dovada inapelabilă. Aflați, la pg. 4, un titlu energic: „Un răspuns nesperios!“ Redacția monahală dă, sub această firmă, răspuns unei nevinovate observațiuni pe care o făcuse „Telefonul“ nostru buclucaș în legătură cu protestantizarea vădită a ortodoxiei, cu bărbile precucerenicilor monahi și cu inalta lor știință teologică. Din corpul articolașului însă este clar, că nu propriul scris și-l califică precuvioșii de „neserios“. Sunt mult prea umiliți decât să-și permită o apreciere atât de justă. După serioasa lor chibzuință pravoslavnică, „neserios“ a fost pricinașul nostru „telefon“. Mare vină! Fiindcă bunătatea lor aștepta un „răspuns serios, cum ar fi trebuit“. — Așa, de pildă, cum răspund acuma dânsii la întepăturile noastre. La cea cu barba și cu portul mai întâi: „Cât privește părul nostru lung, barba și hainele, sunt moștenite tot dela înaintași; și chiar Mântuitorul Hristos și ucenicii Săi, au avut același port ca noi ortodocșii, lucru care ni-l adevăresc chipurile sfinților de pe sfintele icoane!“ — Mărturisim cinstit că asta n-am știut-o. Dacă am fi știut-o răspundeam altfel, înfinit mai serios, de barbă purtătorilor monahi pravoslavnici, noi „renegașii“ dela Blaj. Oricum, suntem gata acum să cerem iertare și pentru celalt sfat ce le dădusem: să învețe puțină teologie. Din moment ce sunt buni de pus în icoane, nu mai au nevoie de carte. Și au perfect dreptate: „Dacă sfinții apostoli fără carte au încreștinat lumea... noi călugării cu darul lui Hristos... vom rușina nu numai pe teologii catolicismului și pe cozile lor de topor dela Blaj, ci chiar și pe Antihrist, dacă Domnul Dumnezeu va rândui ca el să fie slobozit în acest veac...“. În fața acestor argumente terifiante, Vă rog acum să faceți mutră serioasă, cât se poate de serioasă (dacă Vă dă mâna!). Vine antihrist!

P. Reghin. Adunarea generală a preoției ortodoxe din eparhia Clujului, în moțiunea votată la 27 Aprilie c. merge simțitor mai departe în eterna problemă orientală a recăsătoriei preoților văduvi, decât adunările asemănătoare din vechiul regat. Cere Sfântului Sinod, „suprema căpetenie spirituală în patriarhia noastră, autonomă și independentă, să binevoiască a șterge o stare dureroasă și chiar rușinoasă din sinul bisericii noastre, aducând o lege care să admită recăsătorirea preoților văduvi în toată patriarhia, cu atât mai vărtos că în unele eparhii este deja pusă în practică“. — De remarcat emfaza cu care se accentuează „autonomia și independența“ totală a fericitei patriarhii românești, de parcă ar fi vorba de libertatea și independența națională a țării! De sigur, chiar așa a voit

și Domnul Hristos: ca biserica lui să nu fie una, ci cât mai multe Sfinte Sinoade libere și independente! Eparhiile cari au și desleat, pe cont propriu, fără lege și fără Sfântul Sinod, spinosa problemă a recăsătoriei preoților, n-au făcut alta, decât au dus cu un pas mai departe, logic, această doctrină a autonomiei ortodoxe. Altele, de sigur, vor urma. Pe povârniș, oprire nu-i!

M. Salonta. Am primit 400 Lei. Achitat până la 31 XII 1932.

M. Moffinul mic. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Dr. C. Făgăraș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Plopiș. Am primit 300 Lei. Achitat până la 31 XII 1932.

S. Satu-mare. Am primit 300 Lei. Achitat până la 30 VI 1932.

Oficiul parohial. Rodna. Am primit abonamentul pe anul curent.

Am primit abonamentul pe 1932: Oficiul parohial, Abrud; oficiul parohial, Comlăușa; S. Agrieș.

R. Petroșeni. Am primit 300 Lei. Achitat până la 31 XII 1929.

P. Z. Cluj. Primit 400 Lei. Achitat până la 31 XII 1933.

Oficiul parohial. Ruseni. Am primit abonamentul pe 1931 și 1932.

Curatorul parohiei române-unite din Dâmbu

No. 55—1933.

Publicațiune de licitație

Curatorul parohiei române-unite din Dâmbu, jud. Cluj, va ținea în ziua de 18 Iunie ora 13 licitație publică, cu oferte închise — pentru darea în întreprindere a clădirii din roșu a bisericii.

Licitația se va ținea în localul școlii primare din loc.

Planul, devizul estimativ, precum și condițiunile speciale și generale se pot consulta în orice zi de lucru la oficiul parohial.

Reflecții vor depune, deodată cu oferta, și o garanță cu 6% din valoarea ei.

Dâmbu, la 12 Maiu 1932.

Ioan Rusu ss. Teodor Șermășanu ss.
prim-șurător paroh

Publicațiune

Art. 5 din legea de percepere și urmărirea veniturilor publice dispune ca:

Contribuabilii cari în primele 45 zile ale trimestrului înăuntru lăcăria plata a devenit exigibilă, achită în întregime debitele din contribuțiuni directe, adiționale și drumuri și impozite succesoriale, beneficiază de o reducere de 5 la sută a debitului trimestrului în curs.

Reducerea impozitelor adiționale și drumuri va fi suportată de autoritățile în contul cărora se încasează aceste impozite.

Pentru impozitele directe cele 45 zile se socotesc dela prima zi a trimestrului, iar pentru impozitele succesoriale dela data când debitul a fost înscris în roluri.

În articolele următoare legea dispune că cei cari nu achită impozitele la timp vor suferi o majorare a impozitelor până la 10 la sută și cheltueli de urmărire până la 2 la sută, în proporție cu întârzierea și gradele de urmărire.

Atragem atențiunea contribuabililor în interesul lor, ca să achite în termen toate impozitele pentru a beneficia de favorul acordat de lege și a nu se expune la majorări și cheltueli de urmărire și eventual și de vânzare.

Administratorul financiar al jud. Târnava-Mică
INDESCIFRABIL

In atențiunea parohilor și
curatoratelor bisericești !

COMANDAȚI

GLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare
depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, cruci, Ornate și Recvizite bisericești, Prapori, Cărți și imprimare preoțești și de rugăciuni. „CĂRAREA FERICIRII“ aprobată de P. S. S. Episcopul Hossu, legată în celuloid 450; în piele 3—400; în pânză 150; în carton tare 100; broșat 75 Lei, conține toate rugăciunile, paraclisul și slujba. CĂRTICICA LUI SFT. ANTONIE DE PADUA în legătură carton tare 25, broșat 20 Lei. Diferite predicți, VERSURI LA MORȚI (cântări funerale pentru femei, bărbați și copii) Lei 32. — Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. — Medalii de aluminiu pt. Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc.

Se execută Ieonostase după
cerință, cu Prețuri convenabile.

Gereți Oferte.
Cereți prețurant detaliat

TURNĂTORIA DE GLOPOTE

cea mai mare a țării

Telefon 2—43
Fondat 1872

II., Fabrica Strada Lunei Nr. 4.